

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXII.

V Celovcu, 3. decembra 1903.

Štev. 49.

Shod slovenskih zaupnikov.

Na poziv katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem se je v sredo dné 25. novembra zbralo v Celovcu dokaj častno in veliko število slovenskih zaupnih mož iz vseh krajev naše slovenske Koroške. Prišli so v nenavadno velikem številu tako zastopniki našega kmetijskega, kakor raznih drugih stanov, da se posvetujejo o našem narodnem stanju kakor o pripomočkih, kako zboljšati žalostne naše narodne in politične razmere.

Imenom slovenskega političnega društva je shodu predsedoval g. Gregor Einspieler, ki je došle zborovalce pozdravil z iskrenimi besedami in kratko označil namen posvetovanju.

Deželni poslanec, gosp. Fr. Grafenauer, govori o našem političnem in narodnem položaju, ki je žalosten, a obupen ni. Kriva našim razmeram je deloma naša velika popustljivost, deloma hudi pritisk od nasprotne strani. Zdi se, kakor da so nemški nacijonalcí zadnji čas postali vsi divji, prav brez vsega razuma. Vsakega dolžnost je, da brani svoje življenje, naša dolžnost je zato, da branimo tudi svoje narodno življenje. Govornik nato opisuje dogodke zadnjega časa, kaže na početje nasprotnikov v deželnem zboru in pri naših sodiščih, kjer oni, ki bi imeli čuvati postavu, delajo na to, da bi vzeli slovenščini še zadnje pravice in jo izbacnili iz naših sodišč. Zoper to se treba braniti z vso odločnostjo, z vsemi močmi. Konečno predlaga in utemeljuje sledečo resolucijo:

„Shod slovenskih zaupnikov zbran dné 25. novembra 1903 v Celovcu z največjo ogorčenostjo in najodločneje protestuje zoper nečuvstvo, od zgoraj zaukazano kršenje ustavno zajamčene ravnopravnosti slovenskega jezika na c. kr. sodiščih na Koroškem; društvo obžaluje pasivnost visoke justične uprave, ki vkljub opetovanim pritožbam še ni našla poguma, samosilnemu postopanju nemško-nacijonalnega uradništva napraviti konec; društvo odločno zahteva, da se takoj in nemudoma gledé jezikovnega vprašanja na koroških sodiščih napravi red, slovenskemu jeziku vrnejo v polni in neprikrajšani meri njegove stare pravice, in da se jezikovno vprašanje sploh tako uredi, in na vseh, tudi za slovensko prebivalstvo dežele namenjenih uradih ustvari take razmere, da bo Slovincu, ne da bi se gledalo na to, ali zna tudi drugi deželni, t. j. nemški jezik, mogoče, pravico in pomoč javnih oblastev iskati in tudi doseči v njegovem materinem, slovenskem jeziku.“

Resolucija se je soglasno in z odobravanjem sprejela, od navzočih podpisala in odposlala na Dunaj.

Šolsko vprašanje.

Č. g. župnik Mat. Ražun kot poročevalec: Gotovo so vam znane besede sv. Očeta, Leona XIII. blagega spomina, da „šola je bojišče, na katerem se mora odločiti, bode-li naša bodočnost krščanska ali pa poganska“. — Da, pritrđiti moramo tem besedam, ker vpliv današnje šole je velikanski, šola je moč, ki s silo prodira v ljudstvo s svojim vplivom tako v slabo, kakor dobro stran — ne le v verskem, marveč tudi v narodnem oziru, tako da zavsem opravičeno trdimo: šola je bojišče, na katerem se bode odločilo, ali ostanemo Slovenci še Slovenci ali pa se potujčimo, ali slovenski narod še ostane ali pa pogine!

Dragi rojaki! nepotrebno se mi zdi tukaj dokazovati resničnost te trditve. Koroški Slovenec vé, da je to resnica, ki dan za dnevom vedno hujše čuti moreče rane brezvestnega nasilstva, s katerim naše zdajne šole moré narod slovenski. Zato bi dokazi bili odveč — le par spominov iz našega narodnega življenja mi dovolite.

Velikansko je grobišče slovenskih grobov po nekđaj čisto slovenski deželi koroški. In to grobišče se razširja od dné do dné; brez števila grobokopov dela jame noč in dan, jame, grobi, v katere zasipajo kos slovenskega rodú za kosom. Med vsemi grobokopi našimi pa je najdelavnejši — šola! — ker nam ne pokvarja

le posameznike, ampak cel národ, ker nam ne otužuje le poedincev, ampak nam ugonablja in pohušuje cele rodbine in občine.

Prašam, odkod pa pride dejstvo posebno med nami koroškimi Slovenci žalibog tako pogosto dejstvo, da: oče in mati sta Slovenca, oče morebiti znan celo kot národnjak, otroci pa so najhujši nemčurji, ki se slovenske besede ne le sramujejo, marveč jo še sovražijo in preganjajo? Odkod to? Glejte, dokler so otroci še doma, dokler še ne hodijo v šolo, govorijo samo slovenski; da bi je bilo tega sram, jim še na misel ne pride. Kakor hitro pa začnejo hoditi v šolo, je vse drugače: slovenščina postane grda, nemščina pa nad vse imenitna, ali, kakor je pred par leti rekel neki okrajni šolski nadzornik na spodnjem Koroškem: „Deutsch ist nobel, deutsch ist schön — windisch ist baurisch, ist schiech!“

Kaj čuda, če otroku začne mrzeti ona grda, ali prav za prav ogrdena slovenščina in da mu dopada le toliko pohvaljena in povzdignjena nemščina! — Ali ni temu tako? Poglejte okrog sebe po svoji občini, in pritrđili mi bode, da, res, tako je! Hočete zato dokazov? hočete imen. — Glejte, tu pred vami stoji jedna taka priča, jaz, ki vam tukaj govorim. Kakor bi bilo še le danes, tako živo se spominjam dogodka, ki ga vam povem sedaj; še kraj bi vam mogel pokazati, kje se je to zgodilo.

Bilo je to na potu gredé iz šole. Jaz in še eden fant iz iste vasi sva se pogovarjala v slovenskem in nemškem jeziku. Konec najinega pogovora je bil, da sva si segla v roke in da sva si obljubila, kakor hitro bodeva znala le nekaj nemški, da niti besede ne govoriva več slovenski! Tako uči šola otroke zaničevati svoj materni jezik!

Njeno delo pa je za rod naš še pogubnejše vsled tega, ker naša šola vzgaja skoraj same brez značajneže, ljudi, ki ne vedó, ali so tič ali miš, ljudi, ki hočejo biti vse, v resnici pa niso prav ničesar.

Dragi rojaki! Kdo ne bi vedel in ne bi bil prepričan, da ravno radi tega, ker imamo med ljudstvom tako malo trdnih značajev, tako malo pravih stebrov, da ravno radi tega gre pri nas vse tako slabo! Mož nimamo, na katere bi se mogli zanesiti! Mož nimamo, ki bi stali trdni kljub vsakemu viharju! Mož nimamo, ki bi imeli svoje trdno, svoje neomahljivo prepričanje — ali prav za prav: le malo in premalo takih mož imamo. Kjer pa ni zadosti trdnih stebrov, tam se poslopje maha in se lahko podere. Značajev pa nimamo zato, ker nam jib naša šola ne le ne vzgaja, ampak nam še te, ki bi se sami vzgojili, pokvari in uniči. — V tem tiči po mojih mislih največja škoda za naš národ in največja zapreka našega napredka.

Vem, da so mnogi rodoljubi drugega mnenja. Nekateri pravijo: glavni vzrok, da nam gre tako narobe, je siromaštvo slovenskega ljudstva. Kmet siromak, v dolgovih, odvisen dostikrat od naših najhujših nasprotnikov: to nas tlači.

„Distinguo“, bi rekel latinec; pritrđim, deloma ne pritrđim, pravim jaz. V kolikor so naši ljudje gmotno odvisni od nasprotnikov, v toliko je gmotna beda ali ovira naš národni napredek. Tukaj je treba pomagati s posojilnicami. Da bi pa bolj slabo gmotno stanje našega ljudstva, ali recimo: da bi pa le siromaštvo našega ljudstva bilo vzrok, zakaj je tako malo národno in národno-nebrižno, temu oporekam.

Národna zavest, národno prepričanje sloni na trdnem, dobrem značaju in je nekaka čednost; čednost pa rada bolj uspeva tam, kjer ni preveč mamonovega blagostanja. Prašam: kje pa imamo več národnih odpadnikov, ali med bogatini ali med reveži? Ali nimamo med res revnimi Čiči najlepše priče národne požrtvovalnosti?

Drugi menijo: národnost smo premalo poudarjali, zato nazadujemo. Tudi ta vzrok zanikujem. Nisem še bil na nobenem shodu na Koroškem, na katerem bi vsaj eden govornik ne zagovarjal in poudarjal národnosti — in nisem še govoril na nobenem shodu, na katerem bi ne navdu-

ševal za národnost. V tem oziru pač nismo zamerjali svoje dolžnosti niti na naših shodih, niti v našem „Miru“ — in tukaj ne morem iskati glavnega uzroka, da nam ne gre naprej.

Jaz, gospoda moja, vidim vzrok, glavni vzrok naše misere čisto kje drugje. „Ljudstvo nas ne razume“ — mi je pred par dnevi pisal prijatelj. Res, ljudstvo nas ne razume — pa zakaj ne? Ker ni zadostno poučeno!

Dragi rojaki, prijatelji ljudstva slovenskega! verjemite mi: pouka nam manjka, pouka in zopet pouka.

Ljudstvo mora vedeti, zakaj se gre! Ljudstvo mora razumeti, mora zastopiti, kaj Slovenci hočemo in zakaj Slovenci to hočemo . . . Zato je potreba pouka in zopet pouka!

Pouk ljudstva se začenja v ljudski šoli, tam je podlaga vsakemu poznejšemu uspešnemu pouku. Če je ta pouk slab, napačen, če je tedaj podlaga za nič, je vsako poznejše delo težavnejše, dostikrat brezuspešno. Zato mora ljudska šola biti taka, da res poučuje, da prav poučuje. Napačno poučevanje ne velja; še manj pa veljajo napačni nauki.

Zdajna ljudska šola ljudi ne poučuje, marveč ga trapi, ga naravnost dela nevednega. Proč ž njo — na njeno mesto naj pride prava, res ljudska šola — šola ljudstvu v pouk in vzgojo. Napijmo vse moči, da jo dobimo; storimo vse, kar moremo, storimo to takoj, dokler še ni vse zamujeno! Vedimo, da: šola je borišče, na katerem se bode odločilo, ali ostanemo Slovenci še Slovenci ali pa se potujčimo!

Govornik je na to razložil posamezne točke šolskega programa, ki se bo po strokovnjakih še natančneje določil in ga potem objavimo, kakor tudi nekaj posameznostij iz obsirnega razgovora, v kateri so posegli gg. Einspieler, Kogelnik, Grafenauer, Mikuluš, Podgorc in Ražun.

G. dr. Brejce nato predloži sledeči

Národno-politični program.

I.

Trajno osiguranje našega narodnega obstoja pričakujemo le od dejanske izvršitve načel o avtonomiji národov. Stremiti nam je tedaj po čim ožjih národno-kulturnih in gospodarskih zvezah s sosednimi slovenskimi deželami, da tako razmere in duhove pripravimo na ustanovno združitve slovenske Koroške z ostalimi slovenskimi deželami.

II.

V okviru sedaj obstoječe ustave pa zahtevamo:

1. popolno jezikovno ravnopravnost pri vseh uradih in oblastih, ki so po svojem delokrogu namenjena tudi za nas Slovence, in sicer ravnopravnost v tem smislu, da ima vsak Slovenec — naj že zna nemški ali pa ne — pravico zahtevati, da se ž njim in pa za njega uraduje v njegovem jeziku; raditega tudi zahtevamo, da se pri vseh teh uradih nastavi zadostno število uradnikov, ki so v besedi in pismu slovenščine popolnoma zmožni; jezikovna ravnopravnost značiti se mora na slovenskem in jezikovno mešanem ozemlju tudi v vseh javnih oblastvenih napisih, znamkih, pečatih itd.;

2. preosnovo volilne pravice za deželni in državni zbor v smislu enake volilne pravice t. j. da se odpravijo privilegiji veleposestva, trgovske in obrtne zbornice ter mest;

3. premembo volilnih okrajev za volitve v deželni in državni zbor v tem smislu, da se slovenski in jezikovno-mešani kraji ločijo od čisto nemških in v primerno število samostojnih volilnih okrajev združijo;

4. da se eno deželno-odborniško mesto prepusti Slovincem;

5. da se za namestnika deželnega glavarja v deželnem zboru imenuje Slovenca;

6. razdelitev deželnega šolskega sveta kakor tudi okrajnih šolskih svetov po národnih oddelkih;

7. pri vseh Koroške se tičočih javnih ustanovah, korporacijah itd. pravično zastopstvo tudi slovenskega prebivalstva dežele.

III. Sredstva.

1. Politična društva, kojih naj se še dvoje ustanovi in sicer eno za okrajni glavarstvi Beljak in Šmohor, drugo za okrajni glavarstvi Velikovec in Volšberk;

2. vodstvo slovenskega národa koroškega se poveri katoliško-političnemu in gospodarskemu društvu v Celovcu;

3. strogo in natančno po občinah ali farah izvedena organizacija zaupnikov;

4. v krepkem národnem duhu urejevan političen list, ki naj posebno pozornost obrača tudi na naše šolstvo in gospodarsko življenje;

5. mladeniška, bralna in druga izobraževalna društva;

6. politični in poučni shodi;

7. národní sklad.

G. dr. Brejc je v krepkem govoru kazal na naš sedanji položaj, kazal pa tudi na to, po kaki poti pridemo do zboljšanja naših razmer: le s složnim delovanjem po skupnem, premišljenem načrtu. In ta načrt govornik natančneje razloži, točko za točko. Posameznosti bodemo svojim bralcem razložili v posebnih člankih.

V živahno razpravo, ki se je sukala zlasti okrog točke: časništvo, so posegli gg.: Vošpernik, Poljanec, Hochmüller, Mikulaš, Premru, Wutti, Podgorc, Legat in dr. Brejc.

O gospodarski organizaciji je poročal gosp. Podgorc, ki je kazal zlasti na tri potrebe: gospodarskega poduka, pomoči in združenja. Govor prinesemo v celoti.

Na predlog g. Poljanca izreče zbor posebno zahvalo in priznanje gg. Grafenauerju in dr. Brejcu.

Nato se šod zaključí. Naj nesó udeleženci dobro misel o ponovljenem, krepkem národnem delovanju v vse naše doline, da se povsod prične krepko delo za blagor in napredek našega slovenskega národa na Koroškem.

Koroških Slovencev deputacija na Dunaju.

Da pojasni naš položaj in vnebovpijoče krivice, ki se nam godé, na primernem mestu, se je podala takoj za zaupnem shodu dné 25. nov. posebna deputacija na Dunaj. Deputacija je obstala iz gg.: dr. Brejc, dr. Val. Janežič, posl. Grafenauer, župan Kobentar, župnik Ražun, posestnika Majer in Božič. Deputacija je prosila klub „Slovansko zvezo“ za posredovanje in podporo, ki je zagotovila deputaciji najkrepkejšo podporo. Deputacija so vodili poslanci „Slovanske zveze“ Povše, dr. Ploj, Pogačnik in Žitnik k načelnikom vseh slovanskih klubov: k načelnikom mladočeškega kluba Pacaku in Stranskemu, k načelniku poljskega kluba Javorskemu in načelnikom kluba poslancev češkega veleposestva Schwarzenbergu in Metalu. Vsi načelniki so obljubili svojo podporo. Dne 26. novembra ob pol 3. uri popoldne je deputacijo sprejel ministrski predsednik Körber. Imenom deputacije je govoril deželni poslanec Grafenauer, ki je v daljšem govoru povdarjal, da Slovenci ne zahtevajo nič novega, ampak hočejo samo, da se zopet ustvarijo prejšnje razmere, ki so bile v veljavi še pred dvema mesecema, a so se preko noči spremenile po ukazu z višjega mesta. Grafenauer je pred Körberjem povdarjal, da dr. Brejc ni noben agitator, kakor je Körber trdil dné 25. novembra v državnem zboru, in da dr. Brejc stori le svojo dolžnost kot slovenski odvetnik. Körber je odgovoril, da mu o kakem ukazu z višjega mesta, ki bi spremenil razmere, ni nič znanega. Ako so se razmere spremenile brez njegove vednosti, bo storil primerne korake. Videli bomo, koliko bodo obljube Körberjeve tudi res izpolnjene!

Pri avdijenci naše deputacije pred ministrskim predsednikom gosp. dr. Brejc ni bil navzoč, ker ga je bil Körber prejšnji dan v svojem govoru osebno napadel in žalil. Dr. Körber pa je dal g. dr. Brejca še isti dan prositi, naj pride drugi dan k njemu. O tej priliki je ministrskemu predsedniku g. dr. Brejc osebno in natančno razložil zadnji jezikovni boj na Koroškem.

Deputacija je na pristojnem mestu pojasnila tudi naše šolske razmere.

Po bitki.

Huda bitka se je bila v letošnjem zasedanju deželnega zbora koroškega. Boj je končan. Propali smo fizično, kakor pri naših razmerah ni bilo drugače pričakovati in tudi ni bilo mogoče. A da koj za naprej povemo, samo fizično so nas premagali nasprotniki koroškega slovenstva, moralna zmaga je naša. Za nas se je potegnila — ne slavna vlada, tej smo Slovenci deveta briga — pravica in zakon, katerih orožje je znal spretno in urno sukati naš vrli, — žalibog edini poslanec gosp. Grafenauer. Napad pa je prišel od sile, krivice in protizakonstva. Vse nemške stranke so se zjedini v tem

ljutem napadu: stari liberalci, veliki posestniki, nemško-národna stranka in — čudi se svet slovenski — tudi krščansko-socijalni poslanci Weiss, Krampfl, dr. Puvovac in knezoškof so trobili v bojni rog in glasovali s starimi zakletimi sovražniki slovenstva; hej — to je bilo veselje za nemškega Wuotana.

Kakor stare cunje so letele Pražak-ove jezikovne naredbe po zbornici, trgal jih je dr. Waldner, sklicevaje se pri tem na „najuvejši“ ukaz iz časov — Marije Terezije. Duhoviti vseučilišni profesor pač meni v svoji modrosti, kakor se je učil o rimskem pravu, ki se dandanes ne more več razvijati, da istotako velja tudi o novodobnih ali modernih jezikih, da nimajo nobenega razvoja; raba jezikov se mora torej „petrificirati“, to je spremeniti v kamen; kakor je bilo pred 150 leti, tako naj ostane na veke. Pozabil pa je modrijan visokih šol na nemški jezik, kateri je ravno v omenjenem poldrugem stoletju se povspel do tako visoke izobraženosti, da so Nemci še-le pred par leti izprevideli, kako se morajo pravilno pozdravljati. Ravno tako duhovito je, na eni strani trditi, da slovenski jezik ni kulturni jezik, na drugi strani pa zanikati potrebe slovenskih šol in Slovencev, prosečim: Dajte nam slovenskih učilnic, sikati v obraz: ni jih vam treba, učite se nemško! Naravnost pa je zadel učeni gospod črno v tarči s svojo epohalno iznajdbo, da je slovenski poslanec, ki brani po osnovnih postavah zajamčeno pravico uboge slovenske raje, — „hudodelnik“ in njegovo početje „hudodelstvo“. Beseda zastane človeku nehoté v grlu ob takih argumentih (dokazih) in, kdor kaj takega sliši, mora postati, kakor Nemeč pravi, čisto pačf.

Kaj pa nam je odgovoriti Kotz-u in njegovi najivnosti? Ta ropotač je izustil piramidalno besedo: na Koroškem doslej ne poznamo jezikovnega prepira. On pač v svoji pohlevnosti misli: česar jaz ne vem, tega ni na svetu. Povemo mu torej v pojasnilo, da se bje jezikovni boj na Koroškem ravno tako dolgo kakor drugod, t. j. od l. 1848. počenši do današnjega dneva. Samo, kedar je Nemcem v korist, trdijo, da vlada po Koroškem mir med národom; to se redno godi, kedar obišče naš presvitli cesar koroško deželo. Vselej paradirajo ob takih prilikah nemški zastopniki deželnega zbora, mest, trgov itd. s to strašno lažjo. Resnica je, da bojkotirajo Nemci vse, kar le po národnem slovenskem duhu diši. Že v zasebno življenje so zanesli bojkot. Bojkotirajo krčmarje, trgovce, obrtnike, ki slovenski inserirajo po časnikih, celovško mesto zahteva nemško národnost za vse svoje uradnike in služabnike. Ali je to mir, gospod Kotz? Ali ste zaspali nemški „Parteitag“, ki se je vršil 17. listopada l. 1892. v Celovcu pri „Sandwirtu“? Ali ne veste več, kaj se je tam govorilo? Kako je napadal dr. Luggin (starejši) vse, kar je slovenskega: slovenske šole, Ciril-Methodove podružnice, slovenske posojilnice, Mohorjevo družbo itd. Ali se ne spominjate več, kakošno pesem je zapel učitelj Moro v pozdrav temu „Parteitagu“? Slovenski zmaj, tako je pel, se mora zatreti! Prašamo vas, ali je to mir? A kaj vse to pomaga. Pri prihodnji priliki se bo zopet ravno tako ponavljalo: na Koroškem je mir, mi ne poznamo národnega boja in nemški poslušalci bodo ploskali: „bravo“ ali „wacker“, kakor pravijo zdaj v novi nemščini.

Da so nemški govorniki premlevali stare, obrabljene fraze, razume se samo ob sebi. Zavrnil jih je dobro poslanec Grafenauer, ki se je vedel v tem boju prav junaško. Govorili so o slovenskih dijalektih, o katerih Nemci toliko razumejo kakor slepec o barvah, pozabili pa so na nemška narečja, in kako sodi nemški pisatelj Rosegger o pismenem jeziku in narečju.

Se nekaj imamo omeniti. Nemški časniki, njim na čelu graški „Tagblatt“, rabijo nekaj let že s posebno slastjo besedo „bindiš“, dočim so pisali prej „sloveniš“. Istina je, kar je trdil posl. Grafenauer, da je beseda „bindiš“ psovka in spada pod kazensko postavo. In če pogledamo v zgodovino in sicer prav daleč nazaj, ne beremo nikjer te psovke.

Ko so trčili Bavarci prvokrat na napredujoče Slovence na Tirolskem, imenovali so jih Slave. Poglejmo nekaj listin. L. 770. podaril je bavarski vojvoda Tassilo opatu Att-u v Šarnici na Tirolskem zemljišče, na katerem naj sezida samostan, da bi se krščanski veri pridobili Slavi (gens Sclavorum), to zemljišče je segalo usque ad terminos Sclavorum t. j. do slovanske meje.

Neka zlahtna Korošica podarila je leta 830. svoje posestvo v vasi Malchindorf frižinski cerkvi; ta žena se imenuje Baaz de genere Carantania Sclavoniorum (= iz rodu Slovencev). Kralj Karlman podaril je l. 878. več posestev na Koroškem (in partibus Carantaniae Sclaviniae) cerkvi v Oettingu. Ta listina je posebno zanimiva. Kajti kaže nam ime koroške dežele, ki se imenuje Karantania ali Sclavinia. Ali ni to naša Slovenija? Latinska besedica que pomenja tudi ali, ne samo in. — L. 891. podaril je kralj Arnulf frižinski cerkvi kape-

lico pri Liburniji in partibus Slavinae (= Slovenije). Isto tako nahajamo l. 993. ime Slavus Gluzo, istega leta ime Slavus Sebegoj; l. 993. razsodil je Henrik, vojvoda Slovencev ali Korošcev (Henricus dux Sclavorum seu Karentanorum) neki prepir med škofom Veronskim in Tedoldom in njega sorodniki. Okoli leta 1015. beremo dvakrat o slovenskih posestvih na gorenjem Koroškem, ki se imenujejo hobae Slavonicae, isto tako l. 1030. in l. 1062. (mansus Slavonicus). Posestno pravo slovensko je bilo različno od nemškega, kajti l. 1060. se je oddajala desetina po slovenski navadi (secundum legem Sclavorum). Slovenske priče se navajajo l. 1000. z izrazom testes slavenicae institutionis in testes slavenigenae, iz česar se dá sklepati, da so ohranili Slovenci tudi svojo národno pravo še več stoletij proti tujemu nasilstvu.

Vabilo

k

slavnostni božičnici

ki se priredi

v „Národní šoli“

družbe sv. Cirila in Metoda

v Št. Rupertu pri Velikovecu

na kvaterno sredo, dné 16. decembra 1903. l., ob 2. uri popoldne.

Vspored:

1. Slavnostni govor. (Mihev Janez.)
2. „K novemu letu.“ (Bruner Micka.)
3. Drugi govor. (Bruner Julka.)
4. Petje: „Bogu na višavi.“ Pojo otroci IV. razreda.
5. Deklamacije I. razreda: a) „Pozdrav.“ (Kasl Uršika in Partl Zalika); b) „Novoletna.“ (Lasník Katica); c) „Pozdrav.“ (Rak Micka); d) „Mlade kuharice“, vprizori 9 deklic.
6. Deklamacije II. razreda: a) „Božič.“ (Schweiger J.); b) „Zajec po zimi.“ (Urbane Lipe); c) „Kažipot.“ (Schweiger Micka); d) „Prve snežinke.“ (Rodler Rozika); e) „Mojbožični obisk.“ (Mesner Pavlica); f) „Babica in vnuki.“ (Lobnik Mojca in Kasl Lizika); g) „Sv. trije kralji.“ (Gradišnik Franica); h) „Vojaki.“ 9 dečkov; i) „Sarafan.“ (Škarja Zofija in Skruba Rozalija.)
7. Petje: „Domovina mili kraj.“ Nedvedova, poje cerkveni zbor.
8. Igra: „Sv. Neža“, vprizori 13 otrok IV. in III. razreda. Vmes se poje: „O Jezus Detice z nebes.“ Poganičkova in „Slovan“, Laharnarjeva.
9. Deklamacije III. razreda: a) „Altarček v božični noči.“ (Koh Micka); b) „Lilija.“ (Škof Lizika); c) „Prijateljstvo.“ (Trampus Matilda); d) „Božična noč.“ (Grubelnik Lojza.)
10. Deklamacije IV. razreda: a) „Tri cvetice.“ (Zupan Uršika); b) „Nesmrtnemu Leonu.“ (Gril Franca); c) „Papežu Piju X.“ (Germel Pavlina.)
11. Petje: „Dolenjska.“ Národna.
12. Druga igra: „Doktor Vsezna in njegov sluga Štipko Tiček“, priredi 11 dečkov. Vmes se poje: „Opomin k petju.“ P. Sattnerjeva. Po igri: „Pozdrav.“ Nedvedova.
13. Zahvala za božična darila. (Moré Micka.)
14. Petje: „Lahko noč.“ Laharnarjeva.
15. Razdelitev božičnih daril.

Dopisi.

Beljak. (Brnca napreduje.) Kdor se je odzval povabilu za dan 22. novembra na Brnco, je bil kar presenečen. Brnški fantje in dekleta so se podali na gledališki oder in nam tako dali priliko, soditi o njih zmožnosti. V zvezi s tamburanjem se je predstavljala igra: „Lokavi snubač“. Otvoril je vsopred vsem znani Vničev Hajnzek iz Žuželč, ki je vpeljal občinstvo z neko bajko kar v smeh. Za tem so udarili — slušajte in strmite — brnški tamburaši dva komada in je točno izvajanje godbe nas iznenadilo. Čisto na tihem se je snoval na Brnci tamburaški zbor. Da bodo pa v teku dveh mesecev brnški fantje izvajali glasove tamburic tako točno, ni se nikdar pričakovalo. Le pogumno naprej! Kar se tiče igre, sploh ne morem dobiti pravih besed, da bi izrazil sodbo o vspehu. Nisem eden tistih, kateri hvali, da se sploh koga hvali. Ali odkritosrčno povem, mnogo je nas bilo, ali vsak je sodil igro najugodnejše, bodisi v predstavljanju, v govoru ali mimiki. Ako omenim igralce, moram iti kar po vrsti, ker igrali so vsi izvrstno. Župan je bil kakor ga ne moreš v življenju pristnejšega dobiti. Na tem je sploh zgubljen gledališki igralec, ali tudi kak župan. Izvrstno je izvršila svojo vlogo tudi županja in je ugajal, kakor tudi pri županu, prijeten glas, kar mnogo odločuje v dobro ali slabo. Hčer županje in njen ženin ali snubač sta igrala tako živo in naravno, kakor da bi se nahajala v resničnem dogodku. Okrajni glavar pa se je postavil s cilindrom in ščipalnikom in tudi v besedi tako, da se je res marsikdo motil v osebi in popraševal, ali je to mestni gospod. Tudi vse druge osebe s stranskimi so izvršile vse dobro. Vse to daje nam prepričanje, s kakim veseljem da se fantje in dekleta vadijo. Največje pripoznanje in hvala gre pa mladi, národní gospici Linčiji plem.

Kleinmayer-jevi, ki se trudi in vztrajno vadi fante in dekleta v igri. Le tako naprej in narod bode na vas ponosen! Po dovršenem vsporodu pa so se sukali fantje in dekleta prvokrat na katarinskem plesu ob narodni godbi. Ena želja prihaja nam vpričo tega iz srca: Fantje in dekleta, vztrajajte pri vašem začetem delu vam v zabavo in izobrazbo, narodu slovenskemu pa v korist in spodbudo. Narodna godba in igra vam bode bistrila um in blazila srce. Zavedajte se pri vsaki priliki, da vas je rodila slovenska mati in z dobrim vzgledom vplivajte na vaše še mlačne tovariše, da postanejo dobri narodnjaki. Ne s surovostjo in kamenjem, ampak z uma svitlim mečem si hočemo priboriti našo zmago. Bog vas živi!

Vaš rojak.

Beljak. (Nemška kultura.) Ker je bil zdaj nekoliko časa mir, ni bilo to dobro nekaterim zagrizenim Nemcem in nemčurjem. Pred kratkim sta sedela dva Slovenca čisto sama pri mizi v kavarni in se pomenkovala, seveda v svoji materni, slovenski besedi. To je razkačilo neke nemške zbadljivce tako, da so napadli mirna Slovenca z najgršimi psovkami, češ, da v nemški (?) kavarni (kaj pa so Lahi?) ne dopustijo slovensko govoriti. Neki prav moder junak se je celo predrznil trditi, da se imamo sploh posluževati nemškega jezika, ker imamo vso „kulturo“ od Nemcev. Kdo se ne smeje!? Ali dobro mu je zasolil eden Slovencev, ko mu je odgovoril, da se lepo zahvaljuje za kulturo, kakor jo kaže on. To se zgodi že drugokrat v tem letu, da zbadajo in napadajo železniški uradniki mirne Slovence, med tem ko se Slovincem prepoveduje v uradu med seboj slovensko govoriti! To pot hočemo še prizanesti, tretjokrat pa se bode postopalo proti njim uradno. Le tako naprej škrjančki, le tako se krepča narodna zavest Slovencev, nasledke vašega početja bode imeli sami, ako zdaj še ne, pa morda vendar pozneje. Za vse še pride pravi čas!

Hodiše. (Na zadnji shod.) Kar sem zadnjič obljubil, podam tu, namreč izvleček iz govora gosp. J. Šusteršiča na podružničnem shodu dne 22. novembra. Gosp. J. Šusteršič, solicator gosp. dr. Brejca, predstavi se zbrani množici kot solicator če ne prvega, gotovo pa najvztrajnega in neustrašivega boritelja za pravice koroških Slovencev. Govornik razloži namen in pomen družbe svetega Cirila in Metoda in naglašja, da je osoda razvoja slovenske narodnosti na Koroškem v rokah sedanje mladine, ki je poklicana, nadaljevati to, kar danes nameravajo stariši, da je ta mladina setev, ki jo bodo želi še-le njeni potomci. Polaga starišem na srce, da vzbujajo v srcih svojih otrok narodno zavednost, da nastopajo neustrašeni povsod pri vseh oblastih v svojem materinem, slovenskem jeziku, in da je treba le krepkega, neustrašenega nastopanja, in privadili se bodo Nemci tega njim tako neljubega jezika, kakor se konj, ki pride iz ogerske puste, privadi godbi in streljanju topov. Govornik zagovarja še celo koroške Nemce ter utemeljuje svoj zagovor s tem, da Nemcem ni toliko zameriti, ker se jim mrzi takorekoč vsak tuj jezik, kar pa izhaja iz tega, ker ima Nemec za priučenje tujih jezikov jako trdo butico. Ker se tujih jezikov priučiti ne more, se mu vsi mrzijo. Lesica je tudi rekla: to grozdje je kislo, ker do njega ni mogla. Govornik pa nasproti temu naglašja, da je Slovenec sploh jako nadarjen za priučenje tujih jezikov; tako gre slovensko dekle služiti v Trst ali Reko, in v štiri-najstih dneh že govori laško; slovenski kmetje gredó trumoma v Ameriko, čez eno ali dve leti pridejo nazaj in govoré pravilno angleško, špansko; Nemec pa gre v Ameriko in prijadra nazaj, ker se ne more angleščine privaditi in zato kruha ne najde. Nadalje vzpodbuja govornik zbrane, naj si ne dajo tako mirno kratiti svojih pravic, jim kliče v spomin, da stojijo na svojih skozi stoletja podedovanih domačih tleh, in da so vsiljenci le Nemci, ki nameravajo zadušiti vsaki sled slovenske narodnosti tako na Koroškem kakor povsod drugod. Nato govornik kaže na zgodovinski razvoj našega naroda in razmerja Nemcev do nas, in tudi obrazloži uganjko, od kod pride, da štejejo od leta do leta manj Slovencev na Koroškem. Ljudsko štetje od prejšnjega desetletja kazalo je $\frac{2}{5}$ Slovencev in $\frac{3}{5}$ Nemcev, štetje od zadnjega pa kaže $\frac{1}{5}$ Slovencev in $\frac{4}{5}$ Nemcev. To je prav jednostavno: Ko se je ljudska štetev vršila, tekali so učitelji in njihovi somišljeniki od hiše do hiše in ljudi izpraševali: „Znaš nemški?“ „Znam.“ — Komaj to besedo oče spregovori, že je zapisana cela družina z 10 člani kot nemška. Na ta način se seveda delajo iz Slovencev Nemci, kakor lectarske punčike, ki se jih po 12 skupaj drži. Seveda, ako se bodo Slovenci tako dali prekrščevati, kmalu ne bo nobenega Slovenca več na Koroškem in Nemci bodo nazadnje sami sebi verjeli, da so bili oni od začetka sveta prvi in povsod, in da je bil Adam že od nemškega „Schulvereina“ pa „Südmarke“. Govornik kliče navzočim v spomin, kdo je vendar prvi bil tu; vpraša, kdo je vendar dajal imena goram, vasem itd., na primer: Košuta, Javornik, Goričica, Gora itd. — To so vendar imena iz časov, ko so še Slovenci pripravljali si svoja domovja.

Nemci seveda si vedó pomagati in naredé iz Gore — Berg, Goričica — Goričitzen. Govornik konečno polaga zbranim na srce vzajemnost, vztrajnost, neustrašenost ter pristavi: ščitimo svoje pravice, borimo se za svoj obstoj, kakor konji na ogerski pusti; stopimo skupaj, bijmo na vse strani in zmaga bode naša!

Grabštanj. (Odlikovanje.) V nedeljo dne 22. novembra vršila se je tukaj redka slovesnost. Presvitli cesar podelil je stražmeštru tukajšnje orožniške postaje, g. Aleksu Kralu, srebrni križec s krono. Slovesnost se je pričela ob $\frac{3}{4}$ 11. uri ob najkrasnejšem vremenu zunaj farne cerkve. V navzočnosti državnega pravdnika, več odličnih gostov in mnogih stanovskih prijateljev (orožnikov) pripel je c. kr. žandarmerijski podpolkovnik g. Filip Košak slavljencu cesarsko odlikovanje na prsi. V svojem nagovoru poudarjal je slavljenca — ki služi že nad 30 let v tukajšnjem okrogu — vztrajnost in zvestobo v svojem poklicu. Nato se je ob 11. uri služila slovesna sv. maša v cerkvi. Po dokončani božji službi so se gostje podali skupno v gostilno p. d. pri Vahu, kjer je bil naročen obed. Slavljencu želimo, da bi se svojega odlikovanja radoval prav mnogo let!

Mohlíče. Sklicaje se na § 19 tiskovnega zakona tirjam sledeči popravek pod naslovom „Mohlíče (Vedno lepše)“ v številki 46. „Mira“ od 12. novembra t. l. prineslega dopisa in sicer na tistem mestu in v enaki obliki v 48. ali 49. številki „Mira“ letošnjega leta: Ni res da so se dne 10. oktobra predrznil pevcí nemško peti ob grobu trdne Slovenke, ampak res je, 1. da se je 17. oktobra pelo na grobu moje 15. X. umrle žene; 2. da sem jaz sam prosil gospoda učitelja v Mohličah, da bi se na grobu nemško pelo; 3. da je bila moja žena čisto trdna Nemka. V Goričah, pri Mohličah, dne 19. novembra 1903. Cosmos Jedloutschnig, posestnik in gostilničar. — (Dostavek: Ta popravek prinašamo, dasi bi h temu ne bili primorani. Kateri dan se je pelo, to je pač postranska stvar. Gotovo pa je škandal, da v čisto slovensko faro vsiljujejo nemško cerkveno petje, in ker se to godi celo iz farovža in od strani učitelja, moramo to tembolj obžalovati!)

Leše pri Prevaljah. (Nesreča.) V nedeljo (!) dne 22. novembra je v tukajšnjem premogokopu nekaj rudarjev odstranjevalo les iz starih, zapuščenih jam. Naenkrat se zemlja posuje in zakoplje enega delavca; čez 2 uri so ga izkopalí mrtvega. Ponesrečeni, Janez Staher po imenu, je bil star še le 28 let in oče dveh nedoraslih otrok.

Prevalje. (Naše katoliško delavsko društvo) je imelo v nedeljo, dne 15. novembra, svoj letni občni zbor. Č. g. F. Lavrinc je nam v svojem govoru priprosto razložil pojem družbe. Nato se je vršila volitev novega odbora. Izvoljeni so: Ant. Rupnik, kovač, za predsednika; Ferdo Lavrinc, kaplan, za tajnika; Rudolf, Kunc in Quat, delavci, za odbornike. Po volitvi je bila prosta zabava in so nam domači pevcí zapeli več veselih pesnjí. Naše društvo je edino slovensko katoliško delavsko društvo na Koroškem in šteje blizu 100 udov. Vsak mesec imamo po eno zborovanje, tudi imamo svojo knjižnico, katere se delavci prav pridno poslužujejo. Ako bi imel kak rodoljub kakšnih knjig, ki so mu odveč in morebiti zaprašene ležijo v njegovi omari, prosimo ga prav iskreno, naj nam jih pošlje. Z hvaležnim srcem bodedo sprejeli tudi najmanjši dar.

Iskrena prošnja.

Približuje se zima, mraz. Sočutje imamo z drobnimi ptičicami, ki pridejo v zimskem mrazu zavetja in živeža iskat k našim hišam, — in z ubogimi otročiči, ki dohajajo dostikrat od daleč in zelo slabo oblečeni v šolo, bi ga ne imeli? Izmed vseh 212 našo „Národno šolo“ obiskajočih otrok so večina ubogih starišev. Živo potrebujejo za zimo obuvala in tople obleke. Na kvaterno sredo dne 16. grudnia tega leta se bo v naši šoli priredila zopet običajna slavnostna božičnica. Udano podpisano šolsko vodstvo uroja si zopet potrkati na blaga srca slovenskih rodoljubov in rodoljubkinj z iskreno prošnjo, naj pridejo mu na pomoč z raznimi darovi v blagu, sosebno pa v denarju. Ker pa je čas že zelo kratek in stane veliko truda in časa, da se darovi za toliko otrok nakupijo in uredijo, tedaj uljudno prosimo, naj se nam blagovolijo blagohotni darovi prav kmalu poslati. Za vso dobrotljivost se vsem blagim dobrotnikom že poprej zahvaljujemo in kličemo pristrčni Bog plati!

V št. Rupertu, dne 16. listopada 1903.

Vodstvo „Národne šole“.

Darovi.

Za po povodnji poškodovane v kantski dolini so nadalje darovali č. gg.: Matija Wutti, p. d. Pajovec na Vočilu, 5 K; Ivan Hutter, c. kr. profesor za veronauk v Celovcu, 20 K; Ivan

Wieser, prošt v Podkrosu, 20 K in zabojček obleke: nekaj gasilcev v Fabianovi kleti v Ljubljani 4 K; skupaj 49 kron. Srčna hvala! Nadaljne milodare sprejema Ivan Hochmüller, Beljak, Hans Gasser-Platz 2.

Zahvala.

Slavno „Splošno slovensko žensko društvo v Ljubljani“ je doposlalo podpisnemu društvu 500 kron, nabranih na društveni veselici, ki se je vršila dne 15. novembra t. l. v Ljubljani v prid ubogim ponesrečencem v Kanalski dolini. Podpisani odbor se za ta veledušni dar, kateri se bo izročil svojemu namenu, slavnemu „Splošnemu slovenskemu ženskemu društvu v Ljubljani“ najsrčneje zahvaljuje. Naj bodo blage slovenske dame prepričane, da so storile tu res dobro delo.

V Celovcu, dne 24. novembra 1903.

Odbor katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem.

Vabila.

I. koroško tamburaško društvo »Bisernica« v Celovcu bode imelo svoj 3. letni občni zbor v saboto dne 12. decembra l. 1903. ob 8. uri zvečer v gostilni gosp. Zausnig-a pri „zlatem studencu“ Lidsmanski-jeve ulice v sobi slovenskega kluba po tem-le vsporodu: 1. Pozdrav došlih članov in gostov; 2. tamburanje; 3. govor; 4. pristop in vpisovanje udov; 5. tamburanje; 6. poročilo tajnika; 7. poročilo blagajnika in računskih pregledovalcev; 8. tamburanje; 9. volitev novega odbora in pregledovalcev računov; 10. tamburanje; 11. predlog in sklep o znižanju tedenskih prispevkov izvršujočim članom; 12. tamburanje; 13. sklep o nameravanem izletu v Postojno; 14. sklep o predpustni veselici; 15. razni govori in nasveti. — Med vsporodom pride tudi par pevskih točk na vrsto. — Z ozirom na to, da je s sporedom združena tudi zabava, naproseni so najuljudneje vsi gg. člani društva, da blagovolijo dovesti ta večer svoje somišljenike k zborovanju ter vabimo še posebej vse zavedne Slovence in Slovenke, da se blagovolijo tega zborovanja v prav mnogobrojnem številu udeležiti. **Odbor.**

Hranilnica in posojilnica v Galiciji priredi prihodnjo nedeljo dne 6. decembra 1903 ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih pri „Vogrínu“ izvanredni občni zbor. Dnevni red: 1. Govor o posojilništvu. — 2. Razširjanje zadružnih pravil. — 3. Slučajni nasveti. — K obilni udeležbi vabi najuljudneje **načelnístvo.**

Listnica uredništva.

Več dopisov in poročil smo morali radi pomanjkanja prostora in prepozne določiljave odložiti do prihodnjíc.

Loterijske številke od 28. novembra 1903.

Linc	9	43	64	73	38
Trst	72	78	88	8	14

NAZNANILA.

Službo cerkovnika in organista

išče dobro izurjen godbenik in pevec, ki je bil v prejšnji službi tudi voditelj moškega zbora. Več se izvé pri upravnístvu „Mira“.

Svinje (žive)

ima vedno na prodaj Anton Rotter, trgovec s svinjami v Dolu (Tal) pri Vetrinju, pošta Vetrinj (Viktring).

V najem se dá

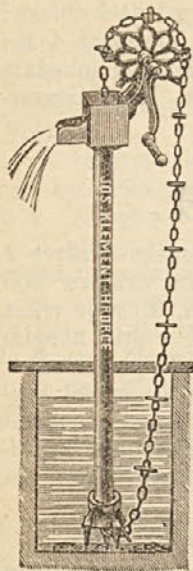
Kumrovo posestvo v Draščah v Zilski dolini. Stanovanje, 3 sobe, je v pritličju, hlev za 6 goved in 1 konja; njiv čez 2, travnikov blizu 7 oralov, paše 405 sežnjev. Več se izvé pri Ani pl. Genzič. Podklošter. Koroško.

Čvrstega in poštenega učenca,

kateri ima dovršeno popolno ljudsko šolo, išče pod ugodnimi pogoji Anton Sodia, puškar in posestnik v Spodnjih Borovljah (p. Borovlje na Koroškem).

Absolutno zajamčeno pristno mašno vino

priporočal je ljubljanski knezoškofijski ordinarijat vč. duhovščini za nakup pri kmetijskem društvu (zadrugi) v Vipavi zato, ker je pod strogim nadzorstvom župnika-dekana v Vipavi. — Razpošilja se od 56 litrov naprej čisto belo vino od 42 do 50 kron za 100 litrov loko kolodvor Postojna. Rdeče hribovško namizno vino po 30 kron. — Vino je jako milega okusa, ker je napravljen po novem francoskem načinu. — Večje množine se zaračunijo nekoliko ceneje. — V zalogi so tudi finejša sortirana vina, kakor kraljevina po 50 K, pinela po 55 K, beli burgundec in laški rizling po 60 K ter stara buteljska vina, renski rizling in beli burgundec.

Klement-ova sesalka z verigo

je najboljša sesalka svetá.
Nepresežena za gnojnico, stranišča, mesnice itd.
Nad 7000 komadov v uporabi.
Vsled velikega uspeha in trpežnosti prekosi vse navadne sesalke, naj so patentovane ali ne.
To sesalko z verigo oddajam v vseh dolžinah do 7 metrov, s 70, 82, 100 mm široko cevjo, na 6 tedensko poskušnjo, in jo vzamem, ako ne ugaja, po preteku tega časa brez vsake odškodnine na moje stroške nazaj.
Ceniki zastoj in poštne prosto.

Jos. Klement
tovarna za stroje
Hrobeč-Rovdnica (Hrobetz-Raudnitz), Češka.
Sposobni zastopniki z visoko prizivjo se iščejo.

Na Najvišje povelje Nj. c. kr. apost. Veličanstva.

XXIII. c. kr. državna loterija

Za skupne vojaške dobrodelne namene.

Le-ta denarna loterija — edina v Avstriji postavno dovoljena — ima 19.382 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 512.880 kron.

Glavni dobitek je:

200.000 kron.

Za izplačanje dobitkov jamčijo c. kr. loterijski dohodki.
Žrebanje je nepreklicno dne 17. decembra 1903. l.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo v oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamtsgasse 7, v loterijskih nabiralnicah, tobakarnah, pri davčnih, poštah, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Načrti za žrebanje za kupovalce srečk zastoj.

Srečke se dopošiljajo poštne prosto.

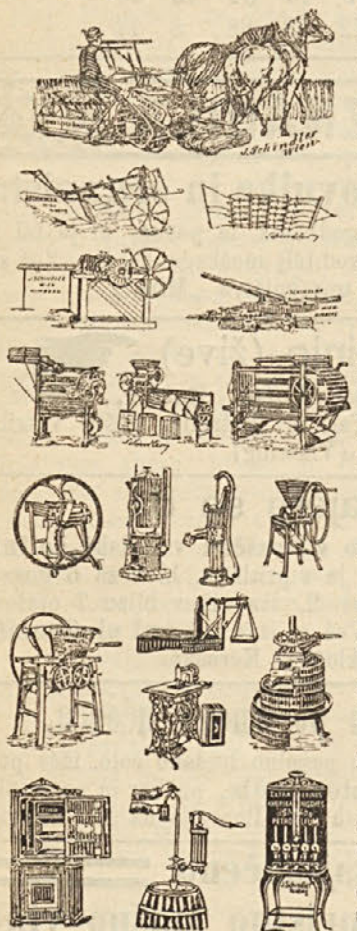
C. kr. ravnateljstvo za loterijske dohodke.
Oddelek za državne loterije.

Ivan Schindler, Dunaj III/1

pošilja že veliko let dobro znane

stroje vsake vrste

za poljedelske in obrtne potrebe!

mline za sadje,
mline za grozdje,
stiskalnice za sadje in grozdje,
škropilnice za trsje, poljska orodja, mlatilnice, vile, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamoreznice, stroj za rezanje repe, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, stiskalnice za seno, sesalke za vodnjake, železne cevi, sesalke za gnojnico, vodovode itd., od sedaj po zopet zdatno znižanih cenah, ravno tako: vse priprave za kletarstvo, sesalke za vino, medene pipe, konoplenc in gumi-jeve cevi, gumi-jeve ploče, priprave za točenje piva, priprave za izdelovanje sodavode in penecih se vin, stroje za sladoleđ, mline za kavo, dišavo itd., omare za led, stroje za delanje klobas,

šivalne stroje vseh sestavov, železno pohištvo, železne blagajne, namizne tehtnice, tehtnice na drog, steberske tehtnice, decimalne tehtnice, tehtnice za živino, stroje in orodja za kovače, ključavničarje, kleparje, sedlarje itd. Vse pod dolgoletnim jamstvom, po najugodnejših plačilnih pogojih!

tudi na obroke.

Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno in franko; dopisuje slovensko.

Prekupcem in agentom posebne prednosti!
Piše se naj naravnost pod naslovom:

Ivan Schindler, Dunaj III., Erdbergstrasse 12.

BRUSNICE (Preiselbeeren) zelo fine, s sladkorjem vkuhane, izvrstnega okusa, pošiljatev s 5 kg 6 K 40 v. — **Pravi naravni malinov sok**, gosto s sladkorjem vkuhan, 5 kg samo 7 K. — **Kompoti** (vkuhe) za polnjenje krofov in družega peciva itd.; mareličan, jagodov, ribezljev in malinov kompot, se pošiljajo v elegantnih pločevinastih loncih, 4 kg netto, ali več vrst na željo v enem zabojčku za 7 K proti povzetju ali če se denar pošlje naprej. — Za obilo naročbo se priporoča **Bohumil Beneš, Police n. Metuji.** (Česko.)

Pri pomanjkanju teka, motenju prebavljanja, slabotnem želodcu, glavobolu, slabosti in drugih želodčnih boleznih itd. so

Brady-eye želodčne kapljice (marijacejske)
izborno in skušano sredstvo. Zahtevajo naj se izrečno **Brady-eye želodčne kapljice.** Dobé se v lekarnah, če ne, pa naravnost v lekarni C. BRADY, DUNAJ, I., Fleischmarkt 1. — Cena 1 stekl. K — 80, 1 vel. stekl. K 140 z navodilom.

Kdor ljubi dobro čašico čaja, zahtevaj povsod najfinejši in najboljši čaj sveta

INDRA TEA

Napravljen iz najfinejših čajev Kitajskega, Indije in Cejlona. Pristno le v izvornih zavojih. Zaloge razvidne iz lepakov.

Šivalne stroje,

nove, močne, ki se gonijo z nogo, po 25, 27 in 30 goldinarjev, take z okroglo snovalnico za krojače po 55 in 65 gld.

Godben avtomat, 2-3 m visokega, 75 cm širokega za 175 gld. ponuja po poštne povzetju **Franc Kraut** v Pliberku na Koroškem.

Prodá se lepa kmetija,

ki obsega 36 oralov, 332 □ sežnjev svetá; med tem je čez 24 oralov gozda, z enonadstropno hišo, gospodarskim poslopjem, obokan hlev, vsa poslopja v dobrem stanu, polje dobro obdelano, na lepem kraju blizu deželne ceste, 3/4 ure od Vetrinja v občini Hodiše. Več pové **Mat. Prosekar**, posestnik v Kotmarivasi, pošta Kotmaravas na Koroškem.

Ravnokar je izšla Družinska pratika

za leto 1904.

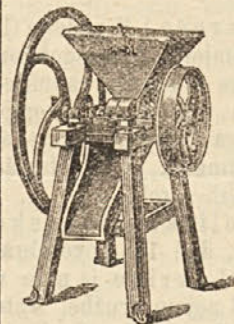

„Družinska pratika“ za leto 1904.

s krasno harveno sliko: **Sveta družina** na ovitku, je najlepša izmed vseh slovenskih praktik. Nje vsebina je zelo zanimiva in raznovrstna ter ima mnogo ličnih slik. — Cena posameznim komadom 24 vinarjev. Odjemalci na debelo dobé jo mnogo ceneje pri naslednjih trdkah v Ljubljani: **Auer-Korenčan, J. Kordik, A. Krisper, H. Ničman in V. Petričič.**

Dobiva se in zahteva naj se v vseh trgovinah na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, v Istri in na Goriškem.

Stroji za prirejanje krme.

Rezalnica za rezanico in krmo, s patentovanimi podlogami za mažo; tečejo jako lahko in prihrani se moči do okrog 40%; rezalnica za repo in krompir (repico); mlini za robkanje in mečkanje; parnice za živinsko krmo, premakljive kotlaste štedilne peči z emajliranimi in neemajliranimi vložnimi kotli, stoječe ali premakljive, za kuhanje in parenje živinske krme, repice, za mnoge gospodarske namene itd.; nadalje: robkalnice za koruzo, čistilnice za žito, čistilne stroje trijerje, stiskalnice za seno in slamo, mlatilnice, gepeljne, železne pluge, valjarje, brane.

Najboljši sejalni stroji „**AGRIKOLA**“ brez preminjalnih koles za vsako seme, za hribe in ravnino.

Samo-delujoče, patentovane škropilnice za uničenje grenkuljice, škodljivcev na sadnem drevju in peronosperie izdeluje in pošilja v najnovejši, priznani izvrstni sestavi

Ph. Mayfarth & Comp.

Tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par, na Dunaju, II/1, Taborstrasse 71.

Ilustrovani ceniki zastoj. — Zastopniki in prekupci se sprejmejo. — Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Trgovina z železnino „MERKUR“ Peter Majdič.

Celje, Štajersko.

priporoča svojo bogato zalogo

Kranj, Gorenjsko.

najboljšega železa in jekla, ploščevine, žice, žice za ograje, lite železine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja, in sicer: oral, bran, motik, srpov, grabelj in strojev; vsakovrstnih ponev, ključavničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakovic, hišne in kuhinjske posode, tehtnic, sesalk, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin, ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd. itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov, lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete. Posebno opozarja poljedelce k sezoni na svoje izborne travne kose z znamko „**Ciril in Metod**“, koje imam jaz edini v zalogi, patentovane kosirje, kakor tudi svetovnoznane bergamaške, francoske, bavarske, tirolske in kemične osle.

Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev.